

การศึกษาทักษะทางการเขียนเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษา
ปีที่ 2 ที่ได้รับการสอนโดยใช้ชุดฝึกความคิดแบบอบเนกนัย
A STUDY OF CREATIVE WRITING SKILL OF PRATHOM
SUKSA II STUDENTS BY DIVERGENT THINKING PACKAGE

สุพานันต์ ชาทอง (Supanan chathong)*

ดร.เพ็ญณี แร่อท (Dr.Pennee narot)**

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาทักษะทางการเขียนเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ที่ได้รับการสอนโดยใช้ชุดฝึกความคิดแบบอบเนกนัย และ 2) เพื่อศึกษาความคิดเห็นของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 เกี่ยวกับชุดฝึกความคิดแบบอบเนกนัยกลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2/4 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยขอนแก่น (มอดินแดง) ปีการศึกษา 2551 ใช้รูปแบบการวิจัยเป็นการศึกษากลุ่มเดียววัดก่อนหลังการทดลอง (One-Group Pretest-Posttest Design) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยแบ่งเป็น 2 ประเภท คือ (1) เครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง ได้แก่ ชุดฝึกความคิดแบบอบเนกนัย และแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ (2) เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบประเมินทักษะทางการเขียนเชิงสร้างสรรค์ จำนวน 6 ฉบับ มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.98, 0.97, 0.99, 0.94, 0.97 และ 0.94 ตามลำดับ และ แบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 เกี่ยวกับชุดฝึกความคิดแบบอบเนกนัยการวิเคราะห์ข้อมูล สถิติที่ใช้ได้แก่ ความถี่ (Frequencies) ร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) และการทดสอบแบบที (t-test for dependent sample)

ผลการวิจัยพบว่า

- 1) นักเรียนที่ได้รับการฝึกด้วยชุดฝึกความคิดแบบอบเนกนัย มีทักษะทางการเขียนเชิงสร้างสรรค์ทุกลักษณะ สูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เมื่อเปรียบเทียบระหว่างก่อนและหลังฝึก
- 2) ความคิดเห็นของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 เกี่ยวกับชุดฝึกความคิดแบบอบเนกนัย พบว่า โดยภาพรวม นักเรียนส่วนใหญ่มีความพึงพอใจในชุดฝึกความคิดแบบอบเนกนัยอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านลักษณะของชุดฝึก นักเรียน พึงพอใจมากที่สุด รองลงมา คือ ด้านประโยชน์ที่ได้รับและด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ตามลำดับ

คำสำคัญ: ทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์ ชุดฝึกความคิดแบบอบเนกนัย

Keywords: Creative Writing Skill, Divergent Thinking Package

* นักศึกษาลัทธิศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น

** รองศาสตราจารย์ สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น

ABSTRACT

The objectives of this research were: 1) to study creative writing skill of Pratom suksa 2 Students taught by divergent thinking package, and 2) to study opinion of Pratom suksa 2 Students on divergent thinking.

The population of this research were 148 Pratom suksa 2 Students studying during the first semester of 2008 school year at Khon Kaen Demonstration School (Mo Dindang). The samples were selected by Simple Random Sampling including 37 Pratom suksa 2/4 Students from one class. There were 2 kinds of research instrument: 1) The instrument for experiment including Divergent Thinking Package, and Learning Activity Management Plan, and 2) The instrument for collecting data included 6 Creative Writing Skill Assessment Scale, which have reliability of 0.98, 0.97, 0.99, 0.94, 0.97, 0.94 respectively, and Students' Questionnaire of Opinion on divergent thinking package. Data were analyzed by calculating the Frequencies, Percentage, Mean, Standard Deviation, and t-test for dependent sample.

The research findings found that:

1. For comparison between the pre-test and post-test, the students taught by Creative Thai Language Writing Ability in very aspect was statistically significant differences at .01 level.
2. For the overall opinion of Pratom suksa 2 Students on Divergent Thinking Packages, most of students were satisfied at high level. Considering each aspect, found that the students were satisfied with the learning packages at high level. The second order of satisfaction went to benefit and learning activity.

1. บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ภาษาไทยเป็นเอกลักษณ์ประจำชาติ เป็นสมบัติทางวัฒนธรรม อันก่อให้เกิดความเป็นเอกภาพและเสริมสร้างบุคลิกภาพของคนในชาติ ให้มีความเป็นไทย อีกทั้งยังเป็นเครื่องมือในการติดต่อสื่อสาร เพื่อความเข้าใจ และความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน ทำให้สามารถประกอบกิจการงานและดำรงชีวิตร่วมกัน ในสังคมประชาธิปไตยได้อย่างสันติสุข และเป็นเครื่องมือสำคัญในการแสวงหาความรู้ ประสบการณ์ จากแหล่งข้อมูลสารสนเทศต่าง ๆ เพื่อพัฒนาทักษะกระบวนการทางด้านการคิด

วิเคราะห์ วิจารณ์ และสร้างสรรค์ เพื่อให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงทางสังคม และความเจริญก้าวหน้าทางวิทยาการ และเทคโนโลยี ไปสู่เป้าหมายสำคัญ คือ พัฒนาการอาชีพ ให้มีความมั่นคง ทางสังคม และเศรษฐกิจ นอกจากนั้นแล้วภาษาไทยยังเป็นสัญลักษณ์ ที่แสดงถึงภูมิปัญญาของบรรพบุรุษทางด้านวัฒนธรรม ประเพณี ชีวทัศน์ โลกทัศน์ และสุนทรียภาพ โดยมีหลักฐานที่บันทึกไว้เป็น วรรณคดี วรรณกรรม อันล้ำค่า ดังนั้นภาษาไทย จึงเป็นสมบัติของชาติที่ควรแก่การเรียนรู้ เพื่อการอนุรักษ์และสืบสานให้คงอยู่ตลอดไป (กระทรวงศึกษาธิการ, 2545)

จากมาตรฐานการเรียนรู้ ในกลุ่มสาระการเรียนรู้ ภาษาไทยนั้นได้มุ่งหวังให้ผู้เรียนมีมาตรฐานในสาระ (Content Standard) ทั้งหมด 5 ด้าน คือ 1) การอ่าน 2) การเขียน 3) การฟัง การดู และการพูด 4) หลักการใช้ ภาษา 5) วรรณคดีและวรรณกรรม จากมาตรฐานสาระ ที่กล่าวมาทั้ง 5 ด้านของกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย นั้น สาระทางด้านการเขียนนับว่า มีความสำคัญที่สุด เพราะว่าการเขียนเป็นกระบวนการถ่ายทอดความรู้สึก นึกคิด ออกมาเป็นลายลักษณ์อักษร และถ้อยคำที่ ปรากฏหลักฐานได้อย่างชัดเจน และมีความคงทน มากกว่าสาระด้านอื่นๆ ซึ่งผู้ที่เขียนได้นั้นต้องผ่าน กระบวนการฝึกฝนที่ถูกต้อง และต่อเนื่องจนเกิดเป็น ทักษะหรือความชำนาญทางด้านการเขียน (ดวงใจ ไทยอุบล, 2543)

การที่บุคคลจะมีความสามารถทางการเขียน ในเชิงสร้างสรรค์ที่ดีได้นั้น ต้องมีพื้นฐานมาจาก ประสบการณ์เดิม มาประกอบเข้ากับแนวคิดที่แปลก ใหม่ของตน แล้วจึงเรียบเรียงผสมผสานปรุงแต่ง จนออกมาเป็นภาษาที่มีคุณภาพ ถึงแม้ว่าผู้เขียนจะมี ความรู้ต่างๆอย่างมากมาย ก็ยังไม่อาจที่จะเขียนให้ ดีและมีประสิทธิภาพได้ ถ้าหากเขาไม่มีจินตนาการ ทางความคิดที่ดี ในรูปแบบที่สร้างสรรค์ (กระแ สชนะเลิศ สุดารัตน์ เกษราพันธุ์ และ ประภัสสร เสวิกุล อ้างถึงใน เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์, 2545)

การพัฒนาทางการเขียนในเชิงสร้างสรรค์ ต้องควบคู่ไปกับการคิดสร้างสรรค์ ทั้งนี้ก็เพราะว่า กระบวนการคิดสร้างสรรค์นั้นถือเป็นกระบวนการ ทางความคิด ที่มีความสำคัญมากที่สุดต่อตัวเด็ก คือ จะทำให้เด็กสามารถสร้างความคิดสร้างจินตนาการ โดยไม่จนตอสถานการณ์หรือสภาพแวดล้อม ความคิด สร้างสรรค์ เป็นพลังทางความคิดที่ทุกคนมีมา

แต่กำเนิด หากได้รับการกระตุ้นและพัฒนาอย่าง ต่อเนื่อง พลังแห่งการสร้างสรรค์ก็จะถูกผลักดันให้ เกิดขึ้นซึ่งจะเป็นผลทำให้เด็กสามารถเสนอแนวคิด ที่อิสระมีความคิดที่ฉีกกรอบออกไป และสามารถ หาหนทางในการสร้างสรรค์สิ่งแปลกๆ ใหม่ๆ ได นานัปการ อีกทั้งยังเป็นส่วนหนึ่ง ในการที่จะช่วย กระตุ้นประสิทธิภาพในการเขียนให้กับเด็ก จนมี ความมั่นใจในการสร้างงานเขียนในเชิงสร้างสรรค์ ที่มีคุณภาพได้มากยิ่งขึ้น (สุวิทย์ มูลคำ, 2547)

จากรายงานการประเมินคุณภาพภายนอก สถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานโรงเรียนสาธิต มหาวิทยาลัยขอนแก่น พ.ศ. 2548 ของสำนักงาน รับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา องค์การมหาชน มาตรฐานที่ 5 ผู้เรียนมีความสามารถ ในการคิดวิเคราะห์ คิดสังเคราะห์ มีความคิดริเริ่ม สร้างสรรค์ ผลการประเมิน นักเรียนมีคุณภาพใน ระดับพอใช้ กอปรกับผลการประเมินผลสัมฤทธิ์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนสาธิต มหาวิทยาลัยขอนแก่น (มอดินแดง) กลุ่มสาระ การเรียนรู้ภาษาไทยพบว่า นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ ด้านทักษะทางการเขียนต่ำ(แบบรายงานผลสัมฤทธิ์ ทางการเรียนโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยขอนแก่น (มอดินแดง), 2550) และจากการประเมินผลงาน รายชั่วโมงของนักเรียนพบว่า ผลงานของนักเรียนจาก การทำใบงานที่ต้องการความคิดสร้างสรรค์ นักเรียน ต้องใช้เวลาในการทำงานมาก นักเรียนส่วนใหญ่ จะบอกว่า ทำไม่ได้ คิดไม่ออก ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก นักเรียนไม่ได้รับการฝึกฝนทักษะทางการเขียนเชิง สร้างสรรค์ที่เป็นระบบอย่างต่อเนื่องจากปัญหาและ ความสำคัญดังที่กล่าวมาข้างต้น เป็นปัญหาที่ควรได้รับ การแก้ไขและปรับปรุง ดังนั้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจ

ที่จะศึกษาทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียน
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ที่ได้รับการสอนโดยใช้ชุดฝึก
ความคิดแบบอเนกนัย

2. ปัญหาการวิจัย

ชุดฝึกความคิดแบบอเนกนัย จะส่งผลต่อ
ทักษะทางการเขียนเชิงสร้างสรรค์ในลักษณะต่างๆ
ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ได้หรือไม่

3. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1) เพื่อศึกษาทักษะทางการเขียนเชิง
สร้างสรรค์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2
ที่ได้รับการสอนโดยใช้ชุดฝึกความคิดแบบอเนกนัย

2) เพื่อศึกษาความคิดเห็นของนักเรียน
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 เกี่ยวกับชุดฝึกความคิดแบบ
อเนกนัย

4. สมมติฐานของการวิจัย

นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียน
สาธิตมหาวิทยาลัยขอนแก่น (มอดินแดง) ที่ได้รับ
การฝึกโดยใช้ชุดฝึกความคิดแบบอเนกนัยมีทักษะ
การเขียนเชิงสร้างสรรค์สูงขึ้น

5. นิยามศัพท์เฉพาะ

1) ความคิดแบบอเนกนัย (Divergent
thinking) หมายถึง ความสามารถในการคิดของสมอง
ที่คิดได้หลายทิศทาง คิดได้แปลกใหม่ หลายแง่มุม
คิดได้กว้างไกล มีการคิดแปลงปรุงแต่ง ผสมผสาน
ความคิดประสบการณ์เพื่อให้เกิดความคิดที่แปลกใหม่
หรือคิดค้นประดิษฐ์สิ่งใหม่ๆ ซึ่งก็คือความคิดสร้างสรรค์
นั่นเอง

2) ชุดฝึกความคิดแบบอเนกนัย หมายถึง
ชุดกิจกรรมการเรียนรู้หรือประสบการณ์ที่ผู้วิจัย

สร้างขึ้นเพื่อให้ผู้เรียนเกิดความคิดสร้างสรรค์และ
ถ่ายทอดความคิดนั้นเป็นภาษาเขียน โดยไม่จำกัด
จำนวนและคิดได้หลายทิศหลายทาง ชุดฝึกความคิด
แบบอเนกนัยพัฒนาตามทฤษฎีโครงสร้างทางสติปัญญา
ของกิลฟอร์ด โดยใช้ทั้งภาพ และ ภาษาเป็นสื่อ

3) ทักษะทางการเขียนเชิงสร้างสรรค์
หมายถึง ทักษะในการสื่อความหมายโดยการเขียน
ถ่ายทอดความรู้ ความรู้สึก ความต้องการของผู้เขียน
ออกมาในรูปของการเขียนให้ผู้อื่นเข้าใจได้ในลักษณะ
ที่เป็นสิ่งใหม่ และแสดงลักษณะเฉพาะตัวของแต่ละ
บุคคล โดยอาศัยประสบการณ์และจินตนาการของ
ผู้เขียนเอง รวมทั้งความสามารถทางด้านความคิด
คล่องแคล่ว ความคิดยืดหยุ่นและความคิดริเริ่ม วัดได้
จากการใช้แบบประเมินการเขียนเชิงสร้างสรรค์ที่
ผู้วิจัยสร้างขึ้น

4) ความคิดเห็นของนักเรียน หมายถึง
ความรู้สึกนึกคิดของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2
ที่มีต่อชุดฝึกความคิดแบบอเนกนัย ในด้าน ลักษณะ
ของชุดฝึก (รูปภาพ เนื้อหา ขนาดของตัวอักษร)
การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ และประโยชน์ที่ได้รับ
จากการเรียนรู้ด้วยชุดฝึกความคิดแบบอเนกนัย

6. วิธีดำเนินการวิจัย

1) ขอบเขตของการวิจัย

1.1) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ ได้รับ
การตรวจสอบความเที่ยงตรงและความน่าเชื่อถือจาก
ผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน โดยแบ่งออกเป็น 2 ประเภท ดังนี้

(1) เครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง

ได้แก่ ชุดฝึกความคิดแบบอเนกนัยตามแนวทฤษฎี
โครงสร้างทางสติปัญญาของกิลฟอร์ดและแผนการ
จัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยแบ่งออกเป็น 6 ลักษณะ
คือ ชุดฝึกการคิดแบบอเนกนัยในลักษณะของหน่วย

จำพวก ความสัมพันธ์ ระบบ การแปลงรูป และการประยุกต์ ใช้เนื้อหาตามหลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โดยเน้นทักษะการเขียนภาษาไทย ซึ่งในหลักสูตรได้กำหนดสาระการเรียนรู้ด้านการเขียนเป็นการเขียนคำ เขียนประโยค เขียนข้อความ และการเขียนเรื่องสั้นๆ ตามจินตนาการ เพื่อให้เกิดการเขียนเชิงสร้างสรรค์

(2) เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบประเมินทักษะทางการเขียนเชิงสร้างสรรค์ จำนวน 6 ฉบับ เกณฑ์การให้คะแนน การเขียนเชิงสร้างสรรค์และ แบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 เกี่ยวกับชุดฝึกความคิดแบบอเนกนัย

1.2) ระยะเวลาที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ได้ทำการพัฒนาชุดฝึกความคิดแบบอเนกนัยที่มีผลต่อการเขียนเชิงสร้างสรรค์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โดยมีองค์ประกอบของความคิดแบบอเนกนัย 6 หน่วย ใช้เวลาเรียนรู้ 6 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 5 ครั้ง ครั้งละ 50 นาที

1.3) ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2551 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยขอนแก่น (มอดินแดง) จำนวน 4 ห้อง รวมจำนวนนักเรียนทั้งสิ้น 148 คน กลุ่มตัวอย่าง เป็นนักเรียนที่กำลังศึกษาอยู่ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2/4 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2551 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยขอนแก่น (มอดินแดง) จำนวน 1 ห้อง นักเรียนจำนวน 37 คน ซึ่งได้จากการสุ่มอย่างง่าย จาก 4 ห้องเรียน ซึ่งนักเรียนใน 4 ห้องนี้ได้รับการจัดคละกันของนักเรียนที่เรียนเก่งเรียนปานกลาง และเรียนอ่อนจากคณะกรรมการฝ่ายวิชาการของโรงเรียน ทำให้นักเรียนแต่ละห้องเรียนมีนักเรียนที่มีความสามารถไม่แตกต่างกัน

2) วิธีดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลตั้งแต่เดือน สิงหาคม พ.ศ. 2551 ถึงกันยายน พ.ศ. 2551 จำนวน 6 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 5 วัน วันละ 50 นาที โดยมีขั้นตอนดังต่อไปนี้

2.1) ทำการประเมินก่อนการใช้ชุด ฝึกความคิดแบบอเนกนัย โดยใช้แบบประเมิน การเขียนเชิงสร้างสรรค์ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นแล้วนำเสนอผลการคิดหน้าชั้นเรียน

2.2) ทำการฝึกความคิดแบบอเนกนัย ด้วยชุดฝึกความคิดแบบอเนกนัยที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นตามลำดับขั้นตอนดังนี้

ขั้นที่ 1 ขั้นนำ ผู้วิจัยชี้แจงจุดประสงค์ในการทำชุดฝึกแต่ละชุดฝึกให้นักเรียนทราบ

ขั้นที่ 2 ขั้นปฏิบัติกิจกรรม แนะนำชุดฝึกหรือกิจกรรมฝึกให้นักเรียนทุกคนโดยการอธิบายขั้นตอนการปฏิบัติกิจกรรมอย่างละเอียดพร้อมทั้งให้นักเรียนซักถามจนเข้าใจวิธีการปฏิบัติกิจกรรมให้นักเรียนลงมือปฏิบัติกิจกรรมในเวลาที่กำหนด

ขั้นที่ 3 ขั้นสรุป ผู้วิจัยให้นักเรียนร่วมกันอภิปรายและแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับ การปฏิบัติกิจกรรม

2.3) ทำแบบประเมินหลังการฝึกของแต่ละชุดฝึกโดยใช้แบบประเมินชุดเดียวกันกับแบบประเมินก่อนเรียน

2.4) หลังจากเสร็จสิ้นกระบวนการทดลองให้นักเรียนตอบแบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับชุดฝึกความคิดแบบอเนกนัย

7. สรุปและอภิปรายผลการวิจัย

สรุปผลการวิจัย

1) การศึกษาทักษะทางการเขียนเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ที่ได้รับการสอนโดยใช้ชุดฝึกความคิดแบบอเนกนัย พบว่า นักเรียนที่ได้

รับการฝึกด้วยชุดฝึกความคิดแบบอเนกนัย ในลักษณะของหน่วย กลุ่มหรือพวกความสัมพันธ์ ระบบ การแปลงรูป และการประยุกต์มีคะแนนทักษะทางการเขียนเชิงสร้างสรรค์หลังการฝึกสูงกว่า ก่อนการฝึกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

2) ผลศึกษาความคิดเห็นของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 เกี่ยวกับชุดฝึกความคิดแบบอเนกนัย พบว่า โดยภาพรวมนักเรียนมีความเห็นเกี่ยวกับชุดฝึกความคิดแบบอเนกนัย โดยนักเรียนส่วนใหญ่ มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากคิดเป็นร้อยละ 85.58 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า นักเรียนมีความเห็นพึงพอใจมากที่สุด คือ ด้านลักษณะของชุดฝึก คิดเป็นร้อยละ 87.56 รองลงมาคือ ด้านประโยชน์ที่ได้รับ คิดเป็นร้อยละ 85.94 และด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ คิดเป็นร้อยละ 83.24 ตามลำดับ

อภิปรายผลการวิจัย

สรุปผลการทดสอบสมมติฐานปรากฏว่า สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ แสดงให้เห็นว่าการเขียนเชิงสร้างสรรค์เป็นทักษะที่สามารถส่งเสริมให้เกิดการพัฒนาขึ้นได้ด้วยการฝึกฝน จากการทดลองผู้วิจัยสังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้ของนักเรียน ในการเขียนเชิงสร้างสรรค์ ในระยะแรกนักเรียนคิดได้ช้า ใช้เวลา ในการคิดนานครูต้องยกตัวอย่างและกระตุ้นให้คิดก่อนที่จะลงมือเขียน การเขียนคำ เขียนได้น้อย ต่อมาหลังจากที่ได้รับการฝึกอย่างต่อเนื่องนักเรียนมีพัฒนาการคิด และการเขียนได้ดีขึ้น เร็วขึ้นสามารถแต่งเป็นประโยคและเขียนเรื่องตามจินตนาการได้

การใช้ชุดฝึกความคิดแบบอเนกนัยช่วยพัฒนาความสามารถทางการเขียนเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียนได้ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากชุดฝึกการคิดแบบอเนกนัยเป็นชุดฝึกที่ฝึกให้นักเรียนได้พัฒนาทางด้านความคิด การเขียน เพราะทำให้นักเรียนได้ฝึกคิดฝึกการใช้ภาษาโดยมีรูปภาพและภาษาเป็น สิ่งเร้าเพื่อกระตุ้น

ให้นักเรียนเกิดความคิด และถ่ายทอดความคิดออกมาเป็น คำ ประโยค ข้อความ และเรื่องราว

ชุดฝึกที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นนี้ ได้เน้นให้เด็กมีความคิดคล่องแคล่ว ความคิดยืดหยุ่น ความคิดริเริ่มเปิดโอกาสให้นักเรียนได้แสดงออกถึงความคิดจินตนาการของตนเอง ในรูปแบบของภาษาเขียนนักเรียนจะมีความสบายใจในการแสดงความรู้สึกนึกคิด ไม่ต้องกลัวว่าสิ่งที่เขียนออกมาจะผิดประกอบกับชุดฝึก ยังจุดจูงใจด้วยรูปภาพที่น่าสนใจให้นักเรียนได้แสดงออกทางการเขียนเชิงสร้างสรรค์ และเปิดโอกาสให้นักเรียนได้ใช้ความคิดอย่างอิสระในเวลาที่กำหนด และนำเสนอถ่ายทอดความคิดเห็นความรู้ ความรู้สึก ที่มีต่อผลงานที่เขียนขึ้นให้ผู้อื่นรับรู้ด้วย

นอกจากนี้ในการฝึกครั้งนี้ นักเรียนได้มีโอกาสฝึกเขียนไปตามลำดับขั้น จากง่ายไปหายาก กล่าวคือได้ฝึกเขียนคำ ประโยค ข้อความ ไปจนถึงเขียนเป็นเรื่องราว จึงเป็นการดึงดูดความสนใจของนักเรียนทำให้เกิดความสำเร็จในการฝึก และช่วยยั่วยุให้ติดตามต่อไป การฝึกเช่นนี้จะช่วยให้นักเรียนได้ พัฒนาตนเองทีละน้อย ช่วยให้นักเรียนถ่ายทอดความคิด ความรู้สึก และ จินตนาการแสดงออกมา ในลักษณะที่เป็นตัวของตัวเอง หรือเป็นความคิดแปลกใหม่อย่างรวดเร็ว และเมื่อสิ้นสุดการฝึกแต่ละครั้งนักเรียนได้มีโอกาสร่วมอภิปรายความคิดของตนเองกับเพื่อนๆ การที่ได้ทราบความคิดของเพื่อนๆ ภาควุฒิใจในการคิดและผลงานที่ตนเองเขียนออกมาแล้วได้รับคำชมจากเพื่อนและครูผู้สอน ย่อมจูงใจให้นักเรียนเกิดความมานะพยายามที่จะฝึกฝนตนเองและได้แสดงความคิดที่แปลกใหม่ออกมาเพื่อเป็นตัวอย่างแก่ผู้อื่น ซึ่งเป็นการพัฒนาความรู้ความสามารถของนักเรียนและการฝึกครั้งนี้ ทำให้ผู้สอนได้รู้จักนักเรียนแต่ละคนเป็นอย่างดีเพราะเป็นงานเขียนอย่างอิสระ ทำให้นักเรียนไม่รู้สึกว่าการบังคับให้ทำ มีความตั้งใจ มีเจตคติ

ที่ดีต่อการฝึกทำให้การฝึกประสบผลสำเร็จและนักเรียนได้รับประโยชน์จากการฝึกอย่างเต็มที่ และได้ชื่นชมผลงานซึ่งเกิดจากศักยภาพของนักเรียนแต่ละคน ดังที่ ประภาศรี สีหอำไพ (2531) กล่าวว่า การเขียนเป็นการสังเคราะห์สิ่งที่เรียนรู้มาโดยใช้ความคิดในงานเขียนของตนเองถ่ายทอดให้ผู้อื่นรู้โดยใช้ความคิดของตนกับผู้อื่น การพัฒนาความคิดจึงเป็นสิ่งสำคัญมากในกระบวนการเขียน ดังนั้น ในการเขียนจึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องพัฒนาความคิด และการเขียนควบคู่กันไป วรณิ โสมประยูร (2539)

ผลการศึกษาความคิดเห็นของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 เกี่ยวกับชุดฝึกความคิดแบบอเนกนัย พบว่า โดยภาพรวม นักเรียนส่วนใหญ่มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้ เนื่องจาก ครูมีบทบาท ในการให้ข้อเสนอแนะแก่นักเรียนอย่างสม่ำเสมอ ให้กำลังใจแก่นักเรียนเมื่อทำผิด กระตุ้นให้คิด แนะนำ ให้รู้จักคิดให้ข้อมูลแก่นักเรียนทุกครั้งเมื่อสงสัยครูและนักเรียนอย่างใกล้ชิดตลอดระยะเวลาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ส่งผลให้นักเรียนกล้าทำ กล้าคิดกล้าแสดงออก มีความมั่นใจในการพัฒนาการเขียนเชิงสร้างสรรค์ ซึ่งสอดคล้องกับคำกล่าวของ สมศักดิ์ ภูวิภาดาวรรณ (2544) ที่กล่าวว่า บรรยากาศชั้นเรียนส่งเสริมหรือกระตุ้นความสนใจ อยากรู้ อยากเห็นตามความเหมาะสมกับระดับพัฒนาการของเด็กแต่ละวัย และความถนัดในการเรียน ของนักเรียน สิ่งต่างๆ รอบตัวควรมีส่วนกระตุ้นให้นักเรียนได้พัฒนาความรู้สึกรับผิดชอบที่ดีต่อการแสวงหาความรู้และเรียนรู้สิ่งต่างๆ ได้อย่างสร้างสรรค์

8. ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะสำหรับการนำผลวิจัยไปใช้

1) ข้อค้นพบจากการฝึก นักเรียนมีคะแนนสูงขึ้นทุกด้านเมื่อเปรียบเทียบก่อนฝึกและหลังฝึก แสดงให้เห็นว่านักเรียนที่ได้รับการฝึกการคิดอย่างสม่ำเสมอ และได้รับการกระตุ้นจากครูจะทำให้พัฒนาการทางการคิด การเขียนสูงขึ้น ดังนั้น ครูจึงควรจัดกิจกรรมกระตุ้นให้นักเรียนได้ฝึกคิดอย่างสม่ำเสมอ ควรจัดทำกิจกรรมให้หลากหลายและให้แรงเสริมเมื่อนักเรียนทำได้ดี

2) จากการทดลองพบข้อสังเกตว่าในระยะแรก นักเรียนยังไม่ตื่นตัวในการคิด ซึ่งนักเรียนจะเขียนคำได้น้อยหรือสะกดคำเขียนผิด เนื่องจากนักเรียนมีพื้นฐานการเขียนน้อย ดังนั้นการจะพัฒนาการเขียนเชิงสร้างสรรค์ได้ดีนักเรียนควรมีพื้นฐานการอ่านออกเขียนได้พอสมควรจึงจะทำชุดฝึกได้ดี ครูจึงควรปูพื้นฐานด้านการอ่านและเขียนให้กับนักเรียนก่อน ก่อนที่จะทำชุดฝึก

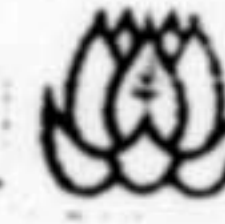
3) ควรมีกิจกรรมที่ส่งเสริมให้นักเรียนได้ฝึกเขียนเชิงสร้างสรรค์อย่างสม่ำเสมอ

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1) ควรมีการวิจัยถึงองค์ประกอบอื่น ๆ ที่มีผลทำให้ทักษะทางการเขียนเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียนแตกต่างกัน เช่น ทักษะคิด แรงจูงใจ สติปัญญา ความถนัด และตัวแปรด้านผู้สอน ได้แก่ วุฒิทางการศึกษา ประสบการณ์ ความถนัดด้านการสอน

2) ควรมีการทำวิจัยการฝึกความคิดแบบอเนกนัยไปทดลองใช้กับวิชาอื่นๆ โดยจัดกิจกรรมให้สอดคล้องกับวิชานั้น

3) ควรมีการศึกษาและติดตามผลเป็นระยะเพื่อศึกษาความคงทนของความคิดแบบอเนกนัยที่มีต่อความสามารถทางการเขียนเชิงสร้างสรรค์หลังจากที่ได้รับการฝึก

9. เอกสารอ้างอิง

กระทรวงศึกษาธิการ. (2545). หลักสูตรสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 (ปรับปรุง 2545).

กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์.

เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์. (2545). การคิดเชิงสร้างสรรค์. กรุงเทพฯ: ชัคเชสมิเดีย.

ดวงใจ ไทยอุบล. (2543). ทักษะการเขียนภาษาไทย. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: ด้านสุทธาการพิมพ์.

ประกาศรี สืออำไพ. (2531). การเขียนแบบสร้างสรรค์. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.

วรรณิ์ โสมประยูร. (2539). การเขียนแบบสร้างสรรค์ ภาคหลักสูตรและการสอนคณะศึกษาศาสตร์.

กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.

สมศักดิ์ ภูวิภาดาวรรณ. (2544). เทคนิคการส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์. พิมพ์ครั้งที่ 6. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.

สุวิทย์ มูลคำ. (2547). กลยุทธ์การสอนคิดสร้างสรรค์. กรุงเทพฯ: ภาพพิมพ์.